

Tema: Jastrebi in golobi – konflikt

Razdelek 2: Človeška cena konflikta

Ko se konflikti stopnjujejo v nasilje, lahko ljudje razmere vidijo črno-belo, glede na to, kaj razumejo kot „dobro“ in „slabo“. Zakaj je ta črno-beli pristop večinoma nepomemben za razumevanje človeške strani konfliktov v vsej njihovi zapletenosti?

Učni izidi tega razdelka

Učenci bodo zmožni:

- razumeti etične razsežnosti konfliktov
- razčleniti različne oblike kategoriziranja in poenostavljanja v konfliktnih časih in njihove posledice na družbo
- razumeti, kako se v nasilnih konfliktih v različni meri zanemari človeška razsežnost in človekove pravice

Priložena gradiva

Gradivo št. 3: plakati, ilustracije

Gradivo št. 4: fotografije, kratki opisi

Gradivo št. 5: odlomki, predmeti, umetnina

Gradivo št. 6: odlomki iz otroške literature

Skupinska dejavnost št. 1: Sovražniki in zavezniki (predvidite 10 minut)

Učenci naj razmislijo o primerih sovražnikov in zaveznikov iz sedanjih časov in iz preteklosti. Razdelite jih v manjše skupine in jih prosite, naj pogledajo in preučijo propagandne plakate v gradivu št. 3 (in/ali drugo vizualno ali pisno gradivo po vaši izbiri, ki upodablja odnose med sovražniki in zavezniki), in sicer s pomočjo naslednjih vprašanj:

- Kako je tu upodobljen sovražnik? Kakšen učinek so želeli doseči s tem? Kako vplivna je bila ta podoba za ljudi v tistih časih in zakaj? Kaj odkriva o političnih razmerah v tistih časih?
- Kako je tu upodobljen zaveznik? Kakšen učinek so želeli doseči s tem? Kako vplivna je bila ta podoba za ljudi v tistih časih in zakaj? Kaj odkriva o političnih razmerah v tistih časih?

Dejavnost boste morda želeli skleniti z razmislekom in razpravo učencev o upodabljanju sovražnika in zaveznika danes. Kdo je njihova ciljna publika in katere medije pri tem uporabljajo? V podporo razpravi lahko uporabite zadnjo sliko v gradivu št. 3 (kampanja švicarske politične stranke UDC) ali druge primere.

Skupinska dejavnost št. 2: Žrtve (predvidite 20 minut)

V tej dejavnosti bodo učenci opredelili različne skupine žrtev v drugi svetovni vojni. Ugotovili bodo tudi, kako različno, a podobno tragično je vojna vplivala na vsak košček Evrope, kar bo razširilo njihovo dojemanje te vojne kot večplastnega in nadnacionalnega konflikta.

Kot izhodišče dajte učencem kratko opredelitev pojma „žrtev“ (gl. *Opredelitve pojmov*). Nato razdelite razred v manjše skupine, tem na ločenih listih razdelite slike in kratka besedila iz gradiva št. 4 in jih prosite, naj poiščejo pripadajočo sliko in opis. V razpravi se nato pogovorite o ugotovitvah in prosite učence, naj ponovno preberejo opredelitev pojma „žrtev“, ki so jo dobili na začetku. Vprašajo naj se o položaju žrtve in ga z uvedbo pojmov „storilec“, „rešitelj“ in „opazovalec“ (gl. *Opredelitve pojmov*) postavijo v širši kontekst. Pogovorite se o misli, da ima vsakdo možnost notranjega odpora in uveljavljanja lastne volje, četudi je žrtev.

Skupinska dejavnost št. 3: Otroci in vojna – izkušnje in dojemanje (predvidite 15 minut)

Kako se otroci, ki preživljajo konflikte, soočajo z dogajanjem okoli sebe? Nanje vplivajo zlasti strah, trpljenje in uničenje, ki ga prinesejo nasilni konflikti. Obenem pa so posebej ranljivi in nedorasli, da bi razumeli vzroke vojne, kdo je sovražnik in zakaj. V tej dejavnosti bodo učenci preučili vizualne in pisne vire, ki na različne načine razkrivajo ranljivost otrok v vojnih razmerah.

Razdelite učence v manjše skupine. Nekaterim skupinam dajte gradivo št. 5, drugim pa gradivo št. 6. Prosite jih, naj dobljeno gradivo preučijo s pomočjo naslednjih vprašanj (ki so navedena tudi v gradivu) in v skupini pripravijo odgovore nanje:

Gradivo št. 5

- Kaj prikazuje odlomek?
- V eni povedi razložite pomen in sporočilo vsakega predmeta.
- Katere povezave lahko ugotovite med odlomkoma besedil in predmetoma?

Gradivo št. 6

- O katerem konfliktu govori vsak od obeh odlomkov?
- Kako bi opredelili jezik, ki ga uporabljata?
- Katere razlike in podobnosti opazite med besediloma?

Organizirajte razredno razpravo, v kateri bodo skupine, ki so delale z gradivom št. 5, predstavile svoje odgovore skupinam, ki so delale z gradivom št. 6, ti pa naj povedo svoje odzive nanje. Nato obrnite vloge. Na podlagi razprave jih prosite, naj pripravijo seznam vzrokov za ranljivost otrok v vojnih razmerah in kako se ta odraža? Prosite jih, naj med razpravo svoje odgovore zapisujejo na tablo.